

R

REVEIL-SERIE

GOD HOORT ONZE STEM

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

No. 564

APRIL 2020

Bericht van de redactie

In deze tijd waarin het coronavirus rondwaart en vele slachtoffers maakt, wil de redactie van de Reveil-serie de lezers deze preek aanbieden. Dit in betrokkenheid op Gods gemeente opdat ze in deze bange tijd leiding, troost en bemoediging mag ontvangen vanuit het Woord door middel van ons overgeleverde geschriften. Ook de volgende uitgaven (mei en juni/juli) zullen hierover gaan:

- nr. 565 van Theodorus Clarisse over Psalm 4:7
- nr. 566 van Johannes Barueth over 2 Samuël 14:11-17.

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

Hermann Friedrich Kohlbrügge werd in Amsterdam geboren op 15 augustus 1803. Al vroeg had hij de begeerte om predikant te worden, maar van studie kon voorlopig niets komen, omdat hij moest meewerken in de zeepziederij van zijn vader Hermann Gerhard Kohlbrügge. Zij behoorden tot de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente.

Later doorliep hij vlot de Latijnse School en het Atheneum te Amsterdam, waarna hij aan de Universiteit aldaar theologie ging studeren en oosterse talen. In 1826 werd hij proponent en hulpprediker van de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente in Amsterdam. De rechtzinnige meerderheid van de gemeente stemde hartelijk met zijn prediking in, maar de notabelen niet. Het leidde tot een conflict, waarna hij in 1827 werd afgezet.

Kort daarop vertrok Kohlbrügge naar Utrecht waar hij zijn theologische studie voortzette. Hij promoveerde in 1829 met lof tot doctor in de theologie, met een dissertatie over Psalm 45. In

datzelfde jaar trouwde hij met Catharina Louisa Engelbert. Daardoor kwam hij nu in financieel gunstiger omstandigheden te verkeren. Hij bracht zijn tijd door met schriftonderzoek en met de bestudering van de geschriften van Luther, Calvijn en Olevianus. Zonder Luther te verloochenen kwam hij tot het inzicht van de juistheid van de gereformeerde leer. Zo groeide hij naar de overtuiging lid te willen worden van de Nederlandse Hervormde Kerk. Maar door zijn afzetting in de Hersteld Evangelisch Lutherse Gemeente weigerde het kerkbestuur hem als lidmaat toe te laten. Dit alles had zijn weerslag op zijn gezondheid, nog verergerd door het verlies van zijn vrouw in 1833. Op medisch advies maakte hij een Rijnreis. Hij kwam toen o.a. in Elberfeld, waar hij een opgewekt geestelijk leven aantrof en met open armen werd ontvangen. Maar ook daar werd hij niet tot het kerkelijke examen toegelaten.

Hij hertrouwde in 1834 te Utrecht met Urselina Philipina, baronesse van Verschuer. Daar leefde hij als ambteloos burger. Op zondagen verklaarde hij de Schrift voor een kring die samen-

kwam in zijn huis. Ook publiceerde hij veel. Een beroep naar een afgescheiden gemeente wilde hij niet in overweging nemen, omdat hij de Afscheiding van 1834 scherp veroordeelde. Teleurgesteld en in zijn gezondheid geknakt vertrok hij naar Duitsland, waar hij na enig omzwerven weer terecht kwam in Elberfeld. Uiteindelijk is hij daar in 1848 predikant geworden bij de Niederländisch-Reformierte Gemeinde.

De laatste levensjaren waren moeilijk, mede door het sterven van familieleden en vrienden. Na het overlijden van zijn vrouw in 1866 ging zijn gezondheidstoestand achteruit en verouderde hij sterk. Op 5 maart 1875 ontsliep Hermann Friedrich Kohlbrügge in Elberfeld.

Bron: Biografisch Lexicon voor de geschiedenis van het Nederlandse Protestantisme, deel 2, pg. 284-288, Kampen 1983).

Deze preek die u hierbij wordt aangeboden is herschreven in de taal en stijl van het tegenwoordige Nederlands. Kohlbrügge heeft de

preek gehouden op 4 november 1849 ten tijde van een cholera-epidemie. Deze preek verscheen in 1892 te Amsterdam bij Scheffer C°. Het voornemen van Dr. Kohlbrügge was om de preken over deze psalm te vervolgen. Er zijn uit deze periode geen meerdere preken bekend. Wel heeft Dr. Kohlbrügge 10 jaar later, in 1859, toen de cholera eveneens te Elberfeld heerste, over deze psalm drie leerredenen gehouden, die door een vriendenhand tijdens de prediking zijn opgeschreven. Deze zijn verschenen in 2005 bij De Groot Goudriaan, onder de titel ‘Aanvechtungen’, ingeleid door T. van Es.

GOD HOORT ONZE STEM

door

DR. H.F. KOHLBRÜGGE

“Een psalm van Asaf, voor de opperzangmeester, over Jeduthun. Mijn stem is tot God, en ik roep; mijn stem is tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen. Ten dage mijner benauwdheid zocht ik de HEERE; mijn hand was des nachts uitgestrekt, en liet niet af; mijn ziel weigerde getroost te worden. Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar; peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt. Sela. Gij hield mijn ogen wakende; ik was verslagen, en sprak niet. Ik overdacht de dagen van ouds, de jaren der eeuwen. Ik dacht aan mijn snarenspeel; in de nacht overlegde ik in mijn hart, en mijn geest onderzocht: Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten en voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op?

Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht? Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela.

Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; maar de rechterhand des Allerhoogsten verandert. Ik zal de daden des HEEREN gedenken; ja, ik zal gedenken Uw wonderen van oudsher. En zal al Uw werken betrachten, en van Uw daden spreken. O God! Uw weg is in het heiligdom; wie is een groot God, gelijk God?"

Psalm 77:1-14

Mijn geliefden!

‘Al Mijn berouw is tezamen ontstoken; Ik zal de hittigheid van Mijn toorn niet uitvoeren’ (Hosea 11:8-9). Deze woorden heeft de Heere bij ons waargemaakt in de week die nu achter ons ligt. Wederom zijn wij allen in leven gebleven, hoewel wij vóór anderen de dood verdiend hebben. Wij allen spreken het uit: ‘Geloofd zij Zijn heilige Naam, Zijn barmhartigheid over ons heeft geen einde, Zijn goedertierenheid is

elke morgen nieuw.’

Laten wij nu tegen elkaar zeggen wat we ondervonden hebben in de week die nu voorbij is. En laten we uit de troostbron van het levende Woord van God een frisse, lavende dronk scheppen om onze reis door deze woestijn opnieuw zeven dagen voort te zetten. Wat is daartoe meer geschikt dan de zevenenzeventigste Psalm? Wil dus met alle aandacht uit deze psalm vernemen hoe het een ellendige in nood en gevaar van lichaam en ziel te moede is, hoe groot de benauwdheid van het hart kan worden, hoe beangst het geweten kan zijn en hoe hij door de Heere geholpen wordt.

Deze psalm is *een psalm van Asaf*, een man die heel in het bijzonder aan zijn verdorvenheid ontdekt is. Een man ook die veel ellende gezien heeft, in grote aanvechting geweest is en vele malen in allerlei gewetensangsten de vertwijfeling nabij was. Maar hij is ook een man die bij Gods waarheid volhard heeft en daarom bij al zijn roepen - ‘Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?’ - met

Paulus in het binnenste van de ziel rust, heerlijke rust gevonden heeft. Daarom betuigt hij door de Heilige Geest: ‘Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere.’

Asaf bestemde deze psalm *voor de opperzangmeester* om hem vóór te zingen. Hij gaf hem dus om gebruikt te worden door de gemeente van God. Zijn doel was dat allen die met hem of na hem in dergelijke aanvechting zijn, mogen weten als zij deze psalm horen of lezen, dat zij niet de enigen zijn die in de wereld geplaagd worden. Hun weg is dezelfde die alle broeders moeten gaan, en juist voor hen is dan ook deze psalm gemaakt.

1. Wij willen eerst het tweede vers afzonderlijk behandelen en daarna uit de verzen 3-5 vernemen hoe het in de aanvechting toegaat.
2. Vervolgens willen wij nagaan hoe de ziel langzaam weer uit de aanvechting opkomt - zie vers 6-7 - als zij denkt aan wat zij vroeger van de goedertierenheid Gods ervaren heeft.
3. En vanuit vers 8-10 willen wij overdenken wat een einde maakt aan de vertwijfeling: de

Heere blijft toch de getrouwe God, Die Hij vanouds was.

4. Ten slotte willen wij overwegen hoe de ziel opnieuw moed grijpt en hoe het te allen tijde Gods manier van doen is geweest om Zijn macht te verheerlijken in onze machteloosheid, en ons te leiden zoals wij het nooit verwacht hadden.

1.

Mijn stem is tot God, en ik roep; mijn stem is tot God, en Hij zal het oor tot mij neigen.

Ik roep, zegt Asaf, opdat de man die aangevochten is het hoort en ook roept; of als hij al roept, daarin niet vertraagt.

Uit de diepte van het hart, uit de diepte van de ziel waar alle ellende en zonde die op het hart drukt zich ophoopt, breekt de stem als de bliksem uit het graf van de ellende naar buiten. Een stem, hoezeer eerst ook tegengehouden, baant zich een weg naar boven. Waarheen? Tot God, tot de levende God en enige Verlosser. De ziel kan het niet langer uithouden in de nood en de zonde, in de dood en in gevaar van omkomen.

Tot God moet zij heen, hoewel God toornt, hoewel Zijn hand dag en nacht zwaar op de mens is, zodat zijn sap wordt veranderd in zomerdroogten.

Mijn stem is tot God, herhaalt Asaf. Hoewel de dood ons aangegrepen heeft, hoewel alle duivelen ons willen meesleuren, hoewel we aan de rand van de hel staan, juist vanwege deze verlorenheid en ons omkomen ... roepen wij tot God. Bij onszelf kunnen wij het niet vinden, bij geen mens meer. Mensen kunnen niet helpen, niet troosten, geen leven geven. Zij kunnen de zonden niet vergeven, het geweten niet stillen en evenmin het hart reinigen. Zij allen kunnen niet zalig maken; in de hele wereld is geen hulp te vinden.

Wij voelen ons geheel en al zonder God. Met Hem, ons hoogste Goed, moeten wij weer verenigd zijn. Van Hem alleen kan de hulp komen. Hij alleen kan verlossen, Zijn macht alleen is daartoe voldoende. Hij alleen kan de zondaar rechtvaardigen. Hij alleen kan Zich over hem ontfermen in zijn ellende en hem barmhartigheid laten ervaren. Hij alleen kan een woord tot de ziel spreken waardoor wij de zekerheid

verkrijgen, dat onze zonden vergeven zijn en dat wij een genadige, verzoende God en Vader hebben. Daarom: Mijn stem is tot God.

De arme zondaar, hij die de ondergang nabij is, hoort het opdat ook hĳ tot God roept. Als de nood en de aanvechting, als zonde en rampspoed op ons aanstormen, wil de duivel ons immers altijd de mond sluiten en ons wurgen, opdat wij toch níet tot God roepen. Daarom bedelft de duivel ons onder allerlei oude en nieuwe zonden. Hij zegt ons dat God de zondaars niet hoort, en vervult bovendien het hart met allerlei godslasterlijke gedachten zoals: ‘Waar heb ik dat aan verdiend?’ of: ‘Dat heb je nu daarom of daarvoor’, en hij wil dat de mens God in zijn hart veracht en zich aan Hem onttrekt met de gedachte: ‘God wil mij toch niet.’ Daarom herhaalt Asaf het: *Mijn stem is tot God*, alsof hij wilde zeggen: ‘Tot God, tot God, zeg ik, moet ik heen. Tot Hem maak ik mij nochtans op, ik weet wel dat ik niet verdiend heb dat Hij mij helpt. Maar waar zal ik anders blijven dan voor de deur van Zijn genade? Tot de duivel kan en wil ik niet gaan.’

Direct daarop betuigt hij dat zijn roepen niet vergeefs is. Hoewel het scheen dat God niet wilde luisteren en niet op hem maar wel op anderen lette, heeft Hij toch het roepen van Zijn kind vernomen. Daarom schrijft de dichter: 'Hij verhoort mij. Hij neigt het oor tot mij, arm schaap, dat vanwege de grote nood niet ophoudt tot Hem te blaten.' Dat is geschreven tot troost van de aangevochten gelovige, die denkt dat God hem niet verhoort als de nood nog hoger klimt; als hij in het geheel geen uitzicht op hulp of verademing heeft.

Asaf wil zeggen: 'Dierbare gemeente Gods! Ik ben zo'n arm schepsel, ik vertwijfelde aan mijn leven, ik viel ten prooi aan de grootste angst, terwijl ik dacht: God zal Zijn Woord aan mij niet waarmaken, Hij zal Zijn barmhartigheid aan mij niet verheerlijken. Toen ik echter tot God riep, tot God zeg ik, hoezeer ik ook door een gevoel van zonde en nood, dood en ellende weerhouden werd, toen liet Hij Zich toch verbidden.' Daarom - vergeten wat achter ons ligt en tot God heen! Hij zál, Hij móét u verhoren! Zo hebben wij het ervaren in de laatste week.

Daarom zeggen wij het ook aan het begin van deze week: ‘Tot God, tot God is mijn stem en Hij verhoort mij!’ Hij heeft immers ook gezegd: ‘Mijn duive, zijnde in de kloven der steenrotsen, doe Mij uw stem horen’ (Hooglied 2:14).

In de aanvechting gaat het er zó aan toe dat men, terwijl men tot God roept, zich als zonder God gevoelt. God houdt Zich verborgen, Hij schijnt Zich niet te willen laten vinden.

Daarom zegt Asaf: *Ten dage mijner benauwdheid zocht ik de HEERE*. Dat is geen geringe benauwdheid waarvan hij spreekt, maar een zware, ja de zwaarste aanvechting die alle kinderen van God moeten dóormaken. Het gaat zoals in Psalm 22: ‘Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten? Benauwdheid is nabij, want er is geen helper’ (vers 2 en 12).

Daar gaat men dan aan het zoeken in het gebed, in het Woord, of er niet een straal van troost komt, of niet de Heere Zelf komt. Men zoekt Hem, Die alleen verlossen kan en Die men liefheeft. Men zoekt de Heere zoals Maria Magdalena, die vroeg: ‘Hebt gij mijn Heere weggeno-

men?’ Men zoekt de Heere van Zijn gemeente. Wat heeft Hij niet aan ons gedaan, wat heeft Hij ons niet allemaal beloofd! Hij alleen kan verlossen uit deze diepte, maar men ziet slechts nood en dood en de Heere vindt men niet. Het geloof moet de Heere hebben, maar het geloof kan niets meer vasthouden. Des nachts, als de mensen sliepen, was mijn hand uitgestrekt, in de duisternis uitgestrekt tot Hem, en liet niet af. En als ons daarbij weleens een geruststellende gedachte inviel, zodat we in onszelf zeiden: ‘Jozef leeft nog’ - het hart was toch van heel andere dingen vervuld en geloofde de beste woorden niet, want de Heere was niet gekomen.

Intussen is de nood zó hoog gestegen dat de hulp geen seconde meer uitblijven kan. Wat is troost van het Woord zonder daden van het Woord, zolang men meer op de nood ziet dan op het Woord, zolang de Heere met Zijn tegenwoordigheid geen einde gemaakt heeft aan de nood?

Mijn ziel weigerde getroost te worden, schrijft Asaf daarom. Dat betekent: zij verwierp alle

troost zolang zij niet de Heere Zelf had om haar te rechtvaardigen en te helpen. Hoe men echter ook de Heere zoekt, God blijft uit. Men zendt bode op bode tot de Heere, men roept en roept nog een keer, en intussen ligt Lazarus te sterven.

O, dan vermenigvuldigt zich het denken aan God, wanneer wij zo de dood voor ogen hebben en ons onze ellendigheid en hulpeloosheid geheel en al bewust worden en alle duivelen de spot met ons drijven.

Dacht ik aan God, aldus vervolgt de psalmist, zo maakte ik misbaar. Ja, hoe diep bedroefd wordt men dan als men aan God denkt! Waarom komt Hij niet? Waarom is Hij toch niet hier? Bekommert Hij Zich dan helemaal niet meer om mijn nood? O, ik weet het, ik heb alles verzondigd; daarom denk ik dat Hij nu tegen mij zegt: 'Ik zal lachen in uw verderf, Ik zal spotten, wanneer uw vreze komt.'

Hoe is mijn ziel ontroerd als ik over Hem spreek tot anderen, als ik dit alles overpeins.

Peinsde ik, zo werd mijn ziel overstelpt! Met deze woorden beschrijft Asaf zijn zware aan-

vechting en die van alle gelovigen, dat zij graag van Gods ontferming zouden willen spreken, maar in hun binnenste slechts vrees gevoelen. Ja, ze weten van Zijn vrije genade, maar worden door hun zonden terneergeslagen. Ze weten van Zijn waarheid, maar kunnen niets geloven en niets voor zichzelf voor wáár houden. Wat een benauwdheid is dat in het binnenste!
Sela, schrijft Asaf, als wilde hij zeggen: ‘Ach, hoelang duurt deze aanvechting!’

Gij hield mijn ogen wakende. Ja, de sombere gedachten waarmee men zich aftobt op zijn bed, worden al maar meer. Men zou zo graag een weinig slaap ontvangen, maar ook die geeft God niet, en zo begint men dan al spoedig te klagen: ‘Ik ben zó uitgeput, dat ik niet meer spreken kan.’ *Ik was verslagen, en sprak niet*, zo lezen wij verder in onze tekst. Ik heb geen enkel wapen meer tegen alle aanvallen van de boze; alles is weg, ik lig hier neer in mijn ellende en mijn jammer. Ik zou willen uitroepen: ‘Maak dat je wekomt, duivel, en ga naar Golgotha!’, maar ook daarvoor heb ik de moed

niet. Ik zie hier niets anders voor ogen dan dat de dood het leven spoedig zal verslonden hebben. En Gij zijt verre van mij, mijn God!’ Wellicht heeft menigeen van ons in deze tijd deze en dergelijke aanvechtingen gekend. En mocht iemand zoiets nu of later doormaken, dan weet hij dat er ook een Asaf geweest is, en dat er nog méér geweest zijn die aan zo’n angst en machteloosheid waren overgegeven, dat ze de moed niet hadden om te zeggen wat zij tóch zouden moeten zeggen.

We moeten immers vóór alle dingen weten dat God toch niet zo ver van de ziel is als ze wel meent. Hij is met Zijn verborgen ondersteuning haar wel nabij en geeft door Zijn Heilige Geest de aangevochten ziel gedachten in, waardoor zij langzamerhand de aanvechting weer te boven komt. Daartoe laat Hij de ziel in de eerste plaats overdenken wat zij vroeger van Gods goedertierenheid ondervonden heeft.

2.

Daarom schrijft Asaf: *Ik overdacht de dagen vanouds, de jaren der eeuwen. Ik dacht aan*

mijn snarenspeel; in de nacht overlegde ik in mijn hart, en mijn geest onderzocht.

We kunnen ons wel niet met vroegere ervaringen helpen of troosten, maar als de nood ons dringt, wordt de ziel toch stilletjes aan uit de diepte opgeheven. Dat gebeurt als ze gaat overdenken hoe de Heere haar tevoren menige keer genade bewezen heeft en menige keer verlossing gaf. Ja, dat overdenken lijkt de aanvechting nog heviger te maken, maar toch gevoelen we werkelijk enige verlichting als we God eens mogen voorhouden hoe Hij ons toch van moeders buik af gekend heeft. Hij heeft ons zo menig keer als op arendsvleugels door alles heen en over alles heen gedragen. Als we bedenken hoe dikwijls we van harte gezongen hebben: ‘De Heer’ is mij tot hulp en sterkte’, dan wordt het verlangen om deze hulp en sterkte opnieuw te ondervinden heel sterk.

Daarom begint het vrezende hart te spreken: ‘De getrouwe God Die mij altijd hielp, zal toch kunnen terugkeren en verlossen. Hij heeft zo dikwijls geholpen en wonderen gedaan. Daarom moet het hart onderzoeken of de Heere

het verlorene toch niet weer zou kunnen en willen zoeken en herstellen.’ Zo is de Heere Die gezocht wordt, heel nabij, al houdt Hij Zich nog verborgen. Hij heeft Zijn genaderijke tegenwoordigheid al bewezen door het verslagen hart weer op te wekken tot een zoete overdenking van Zijn goddelijke weldaden. Daardoor heeft Hij Zijn lieflijkheid doen smaken voor hen die Hem vrezen. En zo zorgt Hij ervoor dat de ziel gaat denken aan de veelvuldige hulp die de Heere aan Zijn gemeente heeft bewezen, en aan de grote genadegaven waarmee Hij haar altijd in haar armoede heeft rijk gemaakt. Vervolgens laat God de ziel haar aanvechting weer te boven komen doordat Hij haar door dit onderzoek op allerlei vragen brengt, die de vertwijfeling wel nog groter schijnen te maken, maar die toch juist doen ophouden. De vragen zijn namelijk allemaal van dien aard, dat de aangevochten ziel op geen enkele beslist *ja* kan zeggen, maar eindelijk moet uitroepen: ‘Nee, nee!’

3.

Daarom schrijft Asaf: *Zal dan de Heere in eeuwigheden verstoten?*

De Heere heeft mij verlaten, zegt de ziel, waarom verstoot Gij mij van Uw aangezicht? Ach, hoe lang, hoe lang! Zal het dan eeuwig zo blijven? Zal Hij mij laten uitdrogen, zodat alle leven en sap voor eeuwig weg is? En als antwoord wordt vernomen: 'Het is onmogelijk dat God Zijn erfdeel zou haten, dat Hij hen die Hij eenmaal aangenomen heeft, niet meer zou aannemen. Het is onmogelijk dat Hij niet meer genadig zou zijn voor hen die Hij begenadigd heeft in de Geliefde.'

Daar ontstaat in de ziel al een gedachte aan genade, een honger en dorst naar genade, een roepen: 'Wees mij genadig, o God, naar Uw grote goedertierenheid!' en een vragen: *[Zal dan de Heere] voortaan niet meer goedgunstig zijn?* Deze wonderbare genegenheid voor ons, waarmee Hij ons tot dusver genegen is geweest, deze vrije liefde, die zich door geen zonde heeft laten weerhouden - zal Hij haar niet meer bewijzen? Daar krijgt het harde ongeloof een

stoot; het geloof is gewekt. Ja, Hij moet genade bewijzen! Daar wordt de hoop gewekt; ook zij begint te klagen en te vragen: *Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft de toezegging een einde, van geslacht tot geslacht?* Dat kan toch niet waar zijn, Zijn goedertierenheid duurt immers tot in eeuwigheid en Zijn toezegging moet immers komen. Gods mond kan niet liegen, Zijn Woord kán de mens niet bedriegen. De duivel werpt wel dit woord in het hart: ‘Zijn goedertierenheid houdt in eeuwigheid op, Zijn toezegging geldt niet u!’ Maar door ingeving van de Heere is in het hart ongemerkt het woordje ‘goedertierenheid’ en het woordje ‘toezegging’ opgedoken. Er is een worstelen, totdat het ten slotte klinkt: ‘Nee, Zijn goedertierenheid kan niet ophouden, goedertierenheid is goedertierenheid, ze stoort zich niet aan zonde, zoekt geen werk van onze handen. Goedertierenheid verlost en zet in vrije ruimte.’ ‘Bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken’, heeft Hij gezegd (Jesaja 54:10), en: ‘Zo Hij vertoeft, verbeid Hem, want Hij zal

gewis komen, Hij zal niet achterblijven' (Habakuk 2:3). Onwrikbaar staat immers het woord vast: 'De rechtvaardige zal door zijn geloof leven' (vers 4). God is getrouw en waarachtig, Zijn testament is vast door de dood van Zijn Zoon.

Zo wordt het versaagde hart stilaan met rust vervuld en de vertwijfeling moet plaats maken voor de liefde, zodat ook de liefde begint te vragen en te klagen. *Heeft God vergeten genadig te zijn? Heeft Hij Zijn barmhartigheden door toorn toegesloten? Sela.*

Kan de Almachtige Zijn natuur verloochenen, Hij Die toch rijk is aan genade over allen die Hem aanroepen? Hij is toch mild om het leven te geven aan hen die niets verdiend hebben dan de eeuwige dood? Zou Hij er niet meer aan denken dat Hij eens en voor altijd op Zich genomen heeft niet moe of mat te worden, maar Zijn genade rijkelijk te laten komen over armen en ellendigen? Nee, God moet toch God blijven! Zou Zijn toorn machtiger zijn dan Zijn barmhartigheid? Nee, dat is onmogelijk!

De vragen zijn van het hart weggenomen. Het aangevochten gemoed heeft Gods deugden genoemd: dat Hij de Heere van Zijn gemeente is, dat Hij genade bewijst, dat Zijn goedertierenheid tot in eeuwigheid is, dat Zijn getuigenissen getrouw en waarachtig zijn en dat Zijn toezegging eeuwig is, en dat Hij Zijn barmhartigheid wél kan bewijzen.

Zo ging het in de vorige week menigeen van ons in zijn nood. En wie het in deze week of later zo vergaat, die weet dat Asaf ook zulke vragen gesteld heeft. Hij weet dat alle heiligen in hun lijden en aanvechting deze vragen stellen en dat het door zulke schijnbaar wanhopige vragen tot verdrijving van de wanhoop, tot genezing en tot een hartelijk vertrouwen op God de Heere komt.

4.

Dat zien wij bij Asaf pas in het elfde vers, waar wij naar het Hebreeuws lezen: ‘Daarna zeide ik: mij te krenken - dat betekent: mij te onderdrukken, mij te laten omkomen - dat zou de rechterhand des Heeren veranderen.’ Willen wij

bij de gewone vertaling blijven, dan luidt die aldus: *Daarna zeide ik: Dit krenkt mij; maar de rechterhand des Allerhoogsten verandert.* We zien dat de betekenis bijna dezelfde is als die van Paulus' woord: 'De verdrukking werkt lijdzaamheid, en de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop.' Asaf heeft willen zeggen: 'Zie, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?' Hij spreekt hier uit wat Paulus uitspreekt in het laatste gedeelte van Romeinen 8: 'Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?' Nee, God kan Zijn barmhartigheid niet door toorn toesluiten; daarvoor hebben wij een te goede Borg. Het is even onmogelijk dat enige macht, welke ook, mij ten onder zou kunnen houden en teniet maken, als het onmogelijk is dat Gods rechterhand zou ophouden Zijn rechterhand te zijn. Die hand kan verandering brengen in de toestand. En dan verstaat hij onder Gods rechterhand: Gods voornemen van genade, Zijn raadsbesluit tot onze zaligheid, Zijn eed die Hij de erfgenamen van Zijn belofte gezworen heeft, Zijn almachtige en alomte-

genwoordige kracht, waarmee Hij alle dingen regeert en de Zijnen wonderlijk uithelpt. Dit hartelijk vertrouwen wordt vervolgens versterkt door de overdenking hoe het altijd Gods manier van doen is geweest om Zijn macht te verheerlijken in onze machteloosheid. Daarmee doet Hij het voor ons, armen en ellendigen, ten goede komen en leidt Hij ons zó als wij nooit gedacht hadden.

Daarom spreekt de psalmdichter van de onvergetelijke daden des Heeren en van Zijn wonderen van oudsher, als hij zegt: *Ik zal de daden des HEEREN gedenken; ja, ik zal gedenken Uw wonderen van oudsher; en zal al Uw werken betrachten, en van Uw daden spreken.*

Dat zullen de aangevochten zielen ter harte nemen, om ook zulke daden, wonderen en werken des Heeren, zoals zij die uit de Heilige Schrift kennen en ook zelf ervaren hebben, de Heere vóór te houden. Dat doen ze in hun gebeden, in alle nood, in alle kruis en lijden. Dat geeft immers moed in alle moedeloosheid, opdat ze daar niet in blijven. De Heere heeft graag dat

wij Hem Zijn vorige wonderen voorhouden,
en dan wil Hij er ook nieuwe aan toevoegen,
zodat wij net als Asaf Hem spoedig beginnen
te prijzen. Hij die zo-even in zijn wanhoop nog
klaaglijk weende en jammerde, roept dan plot-
seling uit: *O God! Uw weg is in het heiligdom;
wie is een groot God, gelijk God?*

Gods weg is Gods raad, naar welke Hij ons
leidt. Deze weg ligt altijd anders dan vlees en
bloed zich die voorstellen. Gods weg is in het
heiligdom - dat moet de vrucht van alle aan-
vechting zijn. Dan zingen we van harte het lied:

*Gij maakte, Heer, tot priester mij,
dies mag ik Uwe tempel vrij
betreden zonder schromen.*

*De voorhang scheurde door Uw dood,
en 'k mag als bond- en deelgenoot
thans voor Uw aanschijn komen.*

In de aanvechting worden wij namelijk teniet
gemaakt, opdat Christus alléén het leven zal
zijn. Dan kennen we Christus als de macht en
wijsheid van God, zodat we uitroepen: 'Wie is

een groot God, gelijk God?' Hij is machtig om ons te bewaren, Zijn eed te houden, Zijn belofte te vervullen en voor ons een Verlosser te blijven. Hij is onze gerechtigheid en onze heiliging, en is met voldoende macht bekleed om ons bij de verworven verlossing te beschutten en te bewaren.

Daarvan willen wij een andere keer nog een en ander nader overwegen.

Wat wij nu beschouwd hebben, is voldoende geweest, om te vernemen, dat, als onze stem tot God is - tot God, zeg ik - Hij ten slotte toch hoort! Ook al wordt de aanvechting zeer hevig, de Heere houdt Zich toch niet zó ver van Zijn kinderen als ze wel menen. Veel eerder maakt Hij ons door de verborgen werking van Zijn Heilige Geest te midden van de angst levend, zodat we Hem ten slotte tóch prijzen vanwege Zijn wondere daden. Dan belijden we blijmoedig van Hem dat de zaligheid alleen in Zijn Naam vastligt. Al het volk dat de Heere kent, moet door de diepte heen. Het wordt echter in het eind tevreden gemaakt met de weg die de

Heere gaat, en wil geen andere God dan deze
levende Helper in de nood.

Daarop zegge eenieder van ons: Amen, ja
amen!

Ja, ik wens abonnee te worden op de Reveil-serie.

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode:

.....

Plaats:

.....

Zend ook een proefnummer aan:

Naam:

.....

Adres:

.....

Postcode

.....

Plaats:

.....

.....
(Handtekening)

Deze antwoordkaart in envelop zenden naar: (voldoende frankeren)

Pieters Media bv
Voorstraat 5
4503 BH GROEDE

Uitgave
STICHTING “SMYTEGELT-FONDS”

R_{EVEIL}-SERIE

Voorzitter

Ds. J.A. Kloosterman, Lunteren

Secretariaat

Heereweg 7, 2161 AB Lisse.

Vrije giften en abonnementsgeld
storten op IBAN: NL94 INGB 0000 5814 92
t.n.v. Penningmeester
“Smytegeltfonds”, Putten

Abonnement: € 12,- per jaar (10 ex.)

**Opgave nieuwe abonnees en
adreswijzigingen aan:**

Pieters Media bv,
Voorstraat 5,
4503 BH GROEDE

of per e-mail: reveil@pietersgroede.nl
www.reveilserie.nl